

# RODOLJUB.

## Glasilno „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvo-stopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

3. števil.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1894.

IV. leto.

## Resna beseda.

Ker se je predlanskim malo sena in otave pridelalo in ker se je to primerilo tudi na Hrvatskem in na Madjarskem, ni bilo kranjskim gospodarjem mogoče, prodati svojo, za prodajo odločeno živino. Imamo zdaj dosti več živine kakor treba. Lanska letina je bila vsaj na Dolenjskem dobra. S klajo se bode precej dobro do nove klaje shajalo. Ker že par let ni bilo prave kupčije z živino, bode menda prihodnjo spomlad živina naša, ki še zdaj nobene cene nima, močno v ceni poskočila. Dolenjska ima zmerom precej konj in goveje živine prodati. Ali pravega trga za njo še ni. Morebiti bode železnica, ki se to leto do Novega Mesta odpre, prouzročila, da se ustanovi v Novem Mestu večji trg za prodajo konj in goveje živine. Če se Novomeščani dobro za to brigajo, bi se to sčasoma zgodilo, ker mej Karlovcem, Zagrebom in Ljubljano ni večjega živinskega trgovišča, akoravno se prav na tem velikem dolenjskem prostoru veliko živine redi, katero je na daljne večje trge goniti. Kakor smo izvedeli, so imeli Čehi in Nemci lani po nekaterih krajih tako slabo letino glede živinske klaje, da so morali skoraj vso živino pod nič prodati in poklati. Tam mora hudo biti, če že pokla-

dajo živini žaganice, ki imajo prebito malo redilnih snovij. Tudi na bližnjem Koroškem imajo ubogo malo krme. V Beljaku stane baje stot dobrega sena 6 gld. in živina se zelo po ceni prodaja. Žalostno je, če se poljedelcu bode kjerkoli slabo godi; za več let ga zatre, če nima živine in jo mora potem drago kupovati. Ali to se ne da predrugačiti in tisti, ki bodo svojo živino do meseca junija mogli držati in ki je imajo preveč, jo bodo spomladi lahko dobro prodali. Pri trgovini se da uspeh izdatno povečati. Madjari in Nemci znajo svojo živino priporočati, da jo ves svet pozna. In to ne samo posamezni; kmetijske družbe, deželni odbori itd. skrbé za to in s kakim uspehom, vidimo iz tega, da še kranjski bolj imoviti posestniki na te limanice sedajo in živino z družih krajev pripeljejo, dasi je naša kranjska goveda nekaj lepo ceno imela, bode na Italijanskem bode na Nemškem. Recimo odkritosrčno, dolenjski trg je neznan najbližjemu svetu. Tisoč in tisoč debelih ali plemenih svinj se redi in izredi na Dolenjskem, ali skoraj vse te strži naš, izredno za trgovino nadarjeni Hrvat, ki živi ob mejah naše dežele. Izmej Slovencev se za to kupčijo le malo-

## LISTEK.

### Kako je Črnivec bradavice preganjal.

Bilo je poletno nedeljo dopoldne, ko sem se po veručeje spenjal po leseni ograji, katera je mejila naš in Črnivčev vrt. Na pragu svoje hiše je pa stal Črnivec in poslušal šepavo branjevko Meto, katera je zalagala naš okraj s pisanimi robei in najskrivnostnejšimi novicami. Bil sem, kakeršen je vsak otrok, ki misli, da mora povsod vtikati svoj nos. Obrnil sem par kozolcev proti Črnivčevi veži in čul sem Črnivca, kako važno je vprašal staro Meto:

„Torej meniš, da bi pomagalo?“

„Pomagalo, pomagalo in kako hitro,“ dè šepava Meta, „meni smeš verjeti. Jaz sem videla že veliko sveta in mnogo sem že skusila. Samo glej, da vjameš takega polža, ki bo imel po hrbtu črn, križast pas — vsak polž ni dober. In ko si boš namazal roki s tisto polžjo maščobo, ju ovij z volneno ruto in nosi poviti 36 ur. Boš videl, da bo pomagalo. Bradavice bodo zginile ko kafra.“

Še bi bil poslušal Črnivca in branjevko Meto, da me ni tedaj klical h kosilu hlapec Marka. Na vogalu javorjeve mize sem imel odkazano mesto. Ker pa še nisem mogel poseči v družinsko skledo, sem imel lastno skledico na jezo dve leti starejšega brata, kateri je dognal sleherni dan, da razmerje ocvirkov v družinski skledi in v moji skledici ni jednako in to njemu v škodo. Mej kosilom sem govoril, kakor je to otrokom navada. Tisto opoldne sem pripovedoval, kako čuden pogovor da

kdo zmeni. Znano je, da na Koroškem, v Tirolih in na Solnograškem ne redé svinj ker nimajo klaje zanje. Te kraje zaklada z debelimi svinjami po večjem Dolenjska, odkar so na Hrvatskem hrastove hoste pale in ni več tam dobre žirove paše. Dobiček te reje vtaknejo veliki tuji prekupci v žep, naš poljedelec dobi navadno le malo za prašiče. Žal, da se skoro noben domačin ne zmeni za to važno rejo ter trgovino. In vender bi bila vredna, da se deželno oskrbišтво zanj pobra. Tako je tudi glede trgovine s konji ter z govejo živino. Če bi kmetijska družba kranjska v tem oziru nekaj ne storila, bi se lahko reklo, da naši deželni poslanci še pojma o tem nimajo, odkod prav za prav naš poljedelec denar za davke in druge potrebe dobiva, dobivati mora. Bog nas obvari, če bi nas jedenkrat nesreča prijela, kakor lani Čehe, da ne bilo bi živinske klaje, koliko sto tisoč goldinarjev bi potem morala kranjska dežela plačati, ko že bogati Čehi po milijonih segajo! Naš Dolenjec, Notranjec si kar nič iz lastnih močij ne bi mogel pomagati. Slabe letine seveda nobeno delo dež. odbora ne bode odpravilo, ali za to bi lahko skrbeli naši deželni oskrbniki in deželna vlada, da se vsaj ob dobrih prilikah naša živina lahko prodati more, da se vsaj drugim ljudem pove, da na Kranjskem od samih koz ne živimo. Kdo na Koroškem, na Tirolskem, sploh na Nemškem pozna naše kraje, kdo ve, da bi se tukaj iz prve roke lahko kupilo svinčeta, goveja živina in tudi precej lepi konji? Zdaj bi bilo na mestu, da se dež. odbor Kranjske malo z dež. odborom Češke, Moravske zmeni ter prvi drugima pove, naj pošljeta kupce za govejo živino ter konje na Dolenjsko. Zdaj bi tudi naša kmetijska družba morala delati za naše kranjske trge. Pri nas se poklicani krogi presneto malo za poljedelca zmenijo, dasi je vse dobro in vse gorje dežele in naroda zavisno od tega, kak je gospodarski položaj poljedelcev. Kako naj dobro gospodarji, če mora vsled pomanjkanja kupcev konja, kravo, vola, svinčeta za nemarno majhne cene prodajati! Najvažnejše društvo, ki ga v deželi imamo, je kmetijska družba. Koliko pa se je dozdej še vlada ali deželno oskrbništvo zanj brigalo? Sreča je, da so v vodstva te družbe delavni možje, drugače bi bila že zdavna vsled oslajbljenja močij umrla.

sta imela branjevka Meta in sosed Črnivec. Hlapec Marka, ki se je rad klatil po žganjarjih in zvedel veliko česar mi drugi nismo zvedeli, je na to pravil, da se je Črnivec pretečeno nedeljo ženil pri Pomivnikovi Agati in da mu je Agata kar v obraz rekla, da bi z njim niti iz jedne sklede ne mogla jesti, ker sta njegovi roki podobni žabi-krastači. In ugibal je hlapec Marka, da bi Črnivec gotovo radi tega rad pregnal bradavice, da bi se prikupil Pomivnikovi Agati.

Tisto opoludne sem vprašal mater, zakaj da se Črnivec ženi in mati mi je odgovorila, da zato, da bi mu žena kuhala žganjce in štruklje. In ko sem na to rekel, da tudi jaz rad jem žganjce in štruklje in da se bom tudi jaz ženil, so se mi smejali vsi. Jaz sem bil pa jezen in šel sem od mize.

To društvo bi moralo v najožji zvezi biti z deželno upravo in oni vladni možje, ki imajo skrbeti za kulturne naprave v deželi, bi morali v tej družbi deloma dobivati pouka, da vsaj nekaj vladi povedati vejo, na kaki stopinji se poljedelstvo na Kranjskem nahaja in kje bi poljedelski minister kaj na Kranjskem dela dobil. Politični uradniki imajo veliko nalogo, ako jo hočejo popolnoma izpolniti. Veliko zlo je, da se v Avstriji pri izvolitvah teh uradnikov v prvi vrsti gleda na rojstvo, da politična uprava ne dobiva uradnikov iz kmetijskih sinov. Ti imajo dobre oči za vse in posebno za praktične poglede v svet poljedelstva. Tudi deželni zbor bo moral za to skrbeti, da prideta v deželni odbor vsaj dva pametna poljedelca. Oj, velika škoda za Kraigherja! Za ljudsko šolo smo že potrebno preskrbeli, za povzdigo gospodarstva najvažnejšega stanu, za poljedelca, pa še nič. Naš poljedelec bo pač tudi sam moral nekaj za to storiti, da pride na bolje. Zakaj ne voli v deželni zbor kmetovalca! Dobra tretjina deželnih poslancev vseh avstrijskih dežel ne ve o poljedelstvu, o živinoreji kar nič, tri četrtine političnih uradnikov pa še manj ko nič. Dosti napak je v izgoji. Kmetiskemu sinu je vsaj še iz mladosti, z doma kaj ostalo; sinovi mest in trgov, uradniški sinovi pa so gledé praktičnega pogleda pogostoma pravi reveži. Ali ravno iz teh krogov imamo največ zastopnikov v deželni upravi in ti potem odločujejo usodo cele dežele. Seveda ne morejo drugače. Lump, ki več da, kakor ima. Ali mi vsi moramo spoznati, da deželno oskrbništvo nima rešiti zagonetk, ampak, da je vse politično uradništvo ter deželno oskrbništvo po večjem postavljeno v rešitev praktičnih življenskih vprašanj in zato se mora skrbeti za to, da pravi ljudje pridejo na ta važna mesta. Kri ni voda, sodeželan-sorojak bo drugače potrebe ljudstva gledal, kakor tujec, ki si to fliko kranjske dežele le misli za malo torišče, iz katerega se popelje čez malo časa, ko se je nekoliko zaklete slovensčine navadil ven mej Nemce in od tam zopet s svetlečimi zvezdami morebiti nazaj na višje mesto, kjer sploh ni treba znati deželnega jezika. Žalostno je, da skoraj že ne bo Kranjca najti mej političnimi uradniki na Kranjskem, človeka, rodivšega se na kmetiji pa že tako dolgo ni mej njimi. Pa ti politični

Popoludne istega dne sem se plazil po Kurentovem gozdu. Na visoki smreki sem zazrl veвериče gnezdo in razume se, da sem moral pogledati vanje. Ko plezam od veje do veje, zagledam Črnivca, ki se je prikradel sem od njegove hiše. In videl sem ga, kako hlastno je pobiral dolgega, rujavega polža in kako ljubeznivo ga je objemal in deval z roke v roko, kakor malo dete prav cunjasto punico. Zasmel sem se na glas. Črnivec je pa pobledelel in obetal mi je, da me bode stresel raz smreko. Nisem mu verjel, ker je bila smreka debelejša od Črnivca — verjel sem pa, kar je ugibal hlapec Marka pri kosilu.

Dan za tem je bila nedelja in vstati sem moral na vse zgodaj in iti častit svetega Vida v domačo cerkev. Videl sem tamkaj tudi Črnivca. Imel je obviti obe roki in pobožno je molil. Po maši sem zapustil svojo paglavsko družčino in prithotapil sem se tik Črnivca, ravno

uradniki imajo povsod prvo besedo, kjer gre za naprave našega naroda, naprave, od katerih odvisi bogastvo ali beraštvo istega in od teh peres odvisi, če državni mošnjček za našo deželo kaj stori ali ne. Ali smo čudneži, vse hočemo sami z lastnimi močmi si ustvariti! Književnost si sami plačamo, za naše šole toliko storimo, za dijake beračimo vsako leto pod drugim naslovom itd.,

da bi pa državno pomoč dobro v korist naše dežele upregli, za to se le malo naših poslancev briga. „Saj je država za most čez Savo pri Radečah obljubila dati 30 000 gld.!“ Pa zakaj? Zato, ker je pri Krškem strelišče za kanone, — za to ker so vojaški krogi ta most zahtevali, drugače bi ga morda še ne bilo 30 let!

## Deželni zbor kranjski.

V seji dne 19. januarja je posl. Šuklje utemeljeval svoj samostalni predlog, zadevajoč delež dežel pri dohodkih novega osebnega dohodninskega davka, glaseč se: Slavni deželni zbor naj sklene: Razmotrivati vprašanje, je-li način, po katerem namerava vladna predloga o neposrednih osebnih davkih (državnoz. pril. 380) urediti dotične deleže posameznih dežel (§ 271), primeren za vojvodino Kranjsko ter ugoden deželnim financam? V daljšem govoru poudarjal je veliko važnost tega predloga. Davki naj se odmerjajo po davčni zmožnosti. V mnogih slučajih država jako nejednako postopa proti posameznim davkopllačevalcem. Niti približno ne znamo, koliko bi utegnila vreči nova doklada. Kot odškodnino za ves osebni dohodninski davek, ki ga prepustimo vladi, zahtevajmo primeren delež od realnih davkov, v prvi vrsti od gruntnih. Če bi se bil deželni zbor nekaj mesecev preje sešel, ne bi bil govoril o tem predmetu, zdaj pa je čas ugoden. — Predlog se je odkazal posebnemu odseku.

Posl. baron Schwegel poročal je o proračunu bolniškega zaklada za l. 1894 in glede pokritja stavbinskih stroškov za novo bolnico v Ljubljani.

Redna potrebščina bolniškega zaklada za l. 1894 se proračuni z 79.959 goldinarjev in redno pokritje 16.655 goldinarjev, primanjkljaj 62.304 goldinarjev, je torej pokriti iz deželnega zaklada. Glede izredne potrebščine in glede stroškov za zgradbo deželne bolnice, ki se bode dogotovila tekom tega leta, so stroški za

bolnico in za hiralnico bili proračunjeni na 573.000 gld. in bode iz deželnega zaklada po odbitih prispevkih bolniškega zaklada s 128.000 gld., kranjske hranilnice z 80.000 gld., mestne občine ljubljanske s 36.000 gld., ostanek 329.000 gld. pokriti iz deželnega zaklada. Dalje naj deželni odbor skrbi, da se izdela natančni stavbinski račun za bolnico in hiralnico. Izredna potrebščina bolniškega zaklada za l. 1894 se določi na 473.000 gld. in se pokrije s prispevki bolniškega zaklada, kranjske hranilnice in mestne občine ljubljanske, skupaj 244.000 gld. in vsoto 229.000 iz deželnega zaklada. — Proračun se odobri.

Umirovljenemu okrožnemu zdravniku gosp. Ivanu Bobeku v Ribnici dovoli se naprošeno zvišanje pokojnine od 300 na 400 gld. Stavbinskemu odboru na Bledu za zgradbo poti v Radovniški soteski se dovoli podpora 150 gld. Društvu za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani se je dovolila podpora 2000 gld.

Prošnja Mih. Habjana iz Malega Vrha za podporo vsled požara; prošnja vasi Bojance za podporo za napravo vodnjaka; prošnja Mihaela Jakšeta iz Roba za podporo v svrhu vzgojitve njegove hčere v zavodu za gluhoneme v Šmihelu pri Novem Mestu; prošnje županstva občine Ustija za podporo za napravo vodnjaka in županstva Velike Poljane za podporo za ograjo šolskega vrta; vasi Zagorica, Želeče, Mlino in Rečica, da se občina Bled razdeli v dve samostojni občini; županstva v Gorjah, da se občinska cesta od Spodnjih Gorij do Ker-

ko je ta pripovedoval Kurentovemu Tinčetu, da ima črva v obeh palcih. Tinče ga je na to vprašal, če ima po rokah še toliko bradavic in Črničev mu je prav odkritosrčno potožil, koliko preglavic mu delajo te bradavice in kako rad bi se jih znebil. Na to je rekel Kurentov Tinče, kateri je pač moral že kaj več vedeti o teh bradavicah:

„Veš, ljubi moj Črničev, jaz bi ti že vedel svetovati, pa ti bi me javaljne ubogal. Kdo bi se pa tudi tolikanj trudil, ko imajo bradavice tako lep prostor po rokah. Kosa in plug se pa še lažje držita, če človek nima tako gladkih ročic, kakor kako nečimerno meščansko dekle.“ Črničev je bil drugačnega mnenja.

„Veš Tinče“ je rekel, „res je, kar praviš. A jaz bi pa vendar za vse na svetu rad pregnal bradavice. Iz srca ti bom hvaležen, če mi poveš pravo sredstvo zoper to nadlogo.“

„Vem že za pravo sredstvo, vem,“ odreže se Tinče, „toda malokdo ima toli resno voljo, da stori kar treba. Če piješ sedem dnij zaporedoma na tešče juho, v kateri se je kuhala maček, imaš osmi dan roke čiste ko sneg. Maček mora biti pa črn in živ mora biti odrt.“

Vseh muh je bil poln ta Kurentov Tinče in držal se je tako modro in govoril tako resno, da mu je Črničev vse verjel. Ugovarjal je le, da mačje juhe pošten kristijan vendar piti ne more.

Pri nas smo imeli od nekdanj polno dvorišče mačje zalege in tudi črnih se ni manjkalo. Tisto nedeljo mi je šinila v glavo srečna misel. Celi teden sem že materi razkladal, kako lepo tičnico da prodaja Kopitarjev Miha za osem grošev in prosil sem jo, da naj mi jo kupi. Pa bilo je vse moledovanje zaman. Odgovarjala mi je, naj puščam tiče na miru in naj lovim rajše krave in ovce,

nice uvrsti mej deželne ceste; prebivalcev župnije Fara v Kočevskem okraju za razdelitev občine Kostel v dve samostojni občini; županstva v Gorjah gledé podpore za napravo občinske poti iz Krnice v Zgornjo Radovno — so se izročile dež. odboru v rešitev.

Pri prošnji glavnega odbora kmetijske družbe v Ljubljani za podporo v prospah kmetijstva, o kateri je poročal poslanec dr. Tavčar in predlagal imenom finančnega odseka, da se dovoli podpora 3000 gld. ter se naroči deželnemu odboru, da jo izplača istim načinom kakor doslej, oglasil se je posl. dr. Schaffer ter napadal vodstvo omenjene družbe, katero smatra odgovornim za članke, ki so se v poslednjem času prijavi v glasilu kmetijske družbe in ki so po njegovem mnenji imeli le namen, hujskati proti kranjski industrijni družbi. Posl. Murnik kot predsednik kmetijske družbe izjavlja odločno, da je za vsebino društvenega lista odgovoren urednik, nikakor pa se odgovornost ne more zvaliti na vodstvo ali na odbor, ki se bode pa še bavil s tem vprašanjem in odgovoril na izjavo industrijske družbe, katero je prinesel uradni list kot prilogo. Sicer pa vsa stvar ne spada pred deželni zbor. Poročevalcu dr. Tavčarju se zde dr. Schafferjeve opazke jako neuzmestne. Stvar še nikakor ni pojasnjena, ko se bodeta čula oba zvana, zvedelo se bode, kdo ima prav. Vsemu govoru dra. Schafferja je bil le namen, napadati kmetijsko družbo. Če se je on skliceval na to, da bi list, ki nosi cesarskega orla na glavi, ne smel pisati tako, mora le omeniti, da je imelo glasilo kmetijske družbe dovolj slabih izgledov v uradnem listu „Laib. Ztg.“ Kako je pisal ta list o vsesokolski slavnosti, ali še nedavno o isterskem deželnem zboru, ko se je posmehoval slovanskim trpinom, borečim se za najprimitivnejše narodne pravice. — Predlog finančnega odseka je bil potem vzprejet.

Dalnje točke dnevnega reda so bile prošnje, ki so se, kakor že prej omenjeno, izročile istotako deželnemu odboru v rešitev, namreč: Prošnje kmetijske podružnice v Čatežu pri Trebnjem za podporo in za dovolitev ameriških trt; prebivalcev vasi Dobravice, Geršiče in drugih za podporo za zgradbo mostu pri Dobravcah; žu-

panstva v Črnomvrhu za podporo za zgradbo občinske poti od Zaloga do Črnega vrha; prebivalcev v Leskovcu za izločitev farne občine oziroma jednega dela iste iz mestne občine Krške in županstva v Mengšu in drugih za uvrstitev občinske ceste od Mengša do deželne ceste pod Križem mej okrajne ceste. Prošnja županstva na Črnomvrhu za podporo za zgradbo občinske poti od Zaloga do Črnega vrha se reši ugodno in se naroči deželnemu odboru, da izplača tej občini 250 gld. podpore, kadar dogotovi pot do Črnega vrha, od cestnega odbora pa naj zahteva izkaz dosedaj izvršenih del.

V seji dne 23. januarja so posl. Šuklje in tovariši stavili samostalni predlog: Slavni deželni zbor naj sklene: V pokritje stroškov, prouzročenih po napravi onovnega projekta in generalnega proračuna za zgradbo belokranjske lokalne železnice, dovoli se iz deželnega zaklada primeren prispevek.

Deželnemu odboru se izroče nekatere prošnje, da jih natanko preišče in v bodočem zasedanju stavi primerne predloge ali jih reši sam, namreč: konservatorista Josipa Čerina na Dunaji za podporo; prošnja županstva v Dolenjem in Gorenjem Logatcu za podporo za napravo vodovoda in prošnja županstva v Cerknici za podporo za napravo vodovoda. — Siroti Herman Tomanu se zviša miloščina na letnih 100 gld. — Odboru za ustanovitev dijaške kuhinje v Novem Mestu se dovoli podpora 100 gld. iz deželnega zaklada. Posl. Višnikar poroča imenom finančnega odseka glede namakanja travnikov pri šolskem posestvu na Grmu in predlaga: Deželnemu odboru se nalaga da načrt za namakanje travnikov šolskega posestva na Grmu predloži vladi s prošnjo za primerno podporo.

Posl. Krsnik poroča imenom upravnega odseka glede opustitve okrajne ceste iz Radomlja čez Homec na deželno cesto Kamnik-Trzin in predlaga: Iz Radomlja čez Homec na deželno cesto Kamnik-Trzin držača okrajna cesta z na njej se nahajajočim mostom čez Bistrico ostane kot taka, kakor doslej, tudi še za naprej v neposrednji oskrbi Kamniškega okrajnega cestnega odbora.

Bilo je kakih šest nedelj pozneje, ko so zagnali ljudje govorico, da je prišel domu Kresonov Jurij. Deset let, pravili so, se je klatil po svetu, obhodil menda pol sveta in naučil se celo nemščine in Bog zna česa še vse. In soseda je šepetala sosedu, da zna priklicati samega peklenščeka. Zato smo ga pa tudi mi vaški paglavci občudovali, kakor kako nadzemeljsko bitje in hoteli najti na njem na vsak način kaj posebnega. Pa tudi odrasli vaščanje so ga radi povpraševali o tem in onem in verjeli so mu vse. In Črnivec ni bil ne prvi, ne zadnji, ki je iskal pri njem pomoči. Pa čudo. Za vsako bolezen je imel Kresonov Jurij zdravilo, samo za Črnivčeve bradavice ne. Ko je Črnivec že odhajal, klavern in potrt kakor bolnik, kateremu je zdravnik naznanil, da zanj ni več pomoči, tedaj mu reče Kresonov Jurij, — kateri je pač že kaj čul o lahkovernem Črnivcu, — hladnokrvno, kakor se to spodobi čarovniku:

da ne bodo delale na paši sosedom škode. Tisto nedeljo sem si pa mislil: „Sedaj-le dobiš tičnico, ali pa nikoli.“

Splezal sem čez vrtno ograjo na Črničev vrt in tam po vrtu sva se valjala in vsak po svoje renčala z Črničevim psom belinom. Ko je pa šel Črnivec na skedenj po krmo, tedaj sem kričal nanj, da mu bodo razjedle podgane vse otepe in da sem videl ravnokar, kako ste se podili dve mrcini po ostrešnem tramovji. Pravil sem mu, da imamo pri nas na izber mačje zverjadi in da mu radi prepustimo jedno ali dve mački. Nisem se zmotil! Pol goldinarja mi je obljubil za mačka, če bo črn, popolnoma črn. In dobil ga je, jaz pa tičnico.

Kako je drl mačka, ne vem, tudi ne vem, kako da mu je teknila mačja juha. Vem pa, da so bile njegove roke čez osem dnij še istotako polne bradavic, kakor takrat, ko mi je štel pet srebrnih desetih za mačka. —

V seji 26. januarja utemeljeval je posl. Hribar predlog dodatnih naredbah glede nedeljskega posvečevanja. Predlog se glasi: Visoki deželni zbor naj sklene: Visoka c. kr. deželna vlada se pozivlje izposlovati na pristojnem mestu k § 2. lit. B. točka 10 ministerske naredbe z dne 27. maja 1885. drž. zak. št. 83 dodatek, vsled katerega bode prodajalcem specerijskega, kolonijalnega blaga in delikates v vsem obsegu vojvodine Kranjske zapovedano, da ob nedeljah zapirajo svoje prodajalnice opoludne, — Predlog so podpisali poslanci: Iv. Hribar, dr. Iv. Tavčar, Šuklje, Višnikar, L. Svetec, Josip Lenarčič, dr. Vošnjak, dr. vit. Bleiweis-Trsteniški.

Velicega pomena je ta stvar iz raznih ozirov. Z narodno-gospodarskega, da se delavec odpočije, z verskega, da se mu da prilika zadoščevati svojim verskim dolžnostim, z zdravstvenega, da si okreпча zdravje s počitkom in konečno s humanitarnega, ker je delavec po napornem delu potreben počitka. Množili so se torej glasovi, naj se strogo gleda na to, da se res ob nedeljah ne izvršuje obrtno delo in da se delavcem dá potrebnega počitka. Zakon navaja posamične izjeme, v katerih je dovoljeno imeti odprte prodajalnice in izvrševati obrte. Vendar pa sezajo predaleč in jemljejo mnogim mogočnost nedeljskega počitka. V prodajalnicah na deželi skoro nikakega nedeljskega počitka ni, ker so odprte tudi popoldne. Ljudje pa prihajajo od zunaj le večinoma zjutraj in si lahko nakupijo potrebne stvari. Popoldne jih je le malo, pač pa je mnogo žganjarjev, ki oblegajo specerijske prodajalnice. Zaradi tacih pa pač ni vredno, da bi se kratil nedeljski mir služočemu osebju. Tudi zaradi trafik morajo trgovci imeti prodajalnice odprte ob nedeljah do pozne ure, akopram so mnogi prosili, da bi smeli zapirati jih ob nedeljah popoldne. A finančno ravnateljstvo je prošnje odklonilo. Država bi vendar morala dajati dober vzgled in ne gledati na tistih par krajcarjev, ki se morda skupijo ob nedeljah popoldne v tacih prodajalnicah. Saj je itak dovolj drugih trafik odprtih ves dan in se dobé smodke tudi v gostilnah. Omenja, da predloga klerikalni tovariši niso hoteli podpisati, akopram bi bila to v prvi vrsti njih dolžnost, saj je mej njimi

celo več duhovnikov. Pravi liberalizem ni bil nikdar proti posvečevanju nedelj, to je le tisti lažiliberalizem, ki ga je slovenska liberalna stranka vedno obsojala.

Posl. Šuklje utemeljeval je potem v daljšem govoru svoj in tovarišev samostalni predlog, ki se glasi: Slavni deželni zbor naj sklene: „V pokritje troškov, prozročeni po napravi osnovnega projekta in generalnega proračuna za zgradbo belokranjske lokalne železnice, dovoli se iz deželnega zaklada primeren prispevek.“

Podpisali so predlog: Šuklje, Višnikar, dr. Vošnjak, dr. Papež, L. Svetec, Pakiž, O. Ogorelc, Dragoš, Ivan Hribar, Povše, Klun, V. Pfeifer, Murnik, Žitnik, F. Stegnar, Lenarčič. Važnost te železnice je tako jasna, da bi bilo odveč dvomiti o njej. Trkali bodemo tako dolgo, dokler se nam ne dovoli. Želel bi od deželnega odbora malo manj natančnosti in točnosti ali več naglosti. Treba je, da se napravi projekt te železnice, da se bode moglo z njim stopiti pred ministerstvo. Najlepsi govori in nاپitnice pri volilskih shodih pa ne bodo stvari spravili naprej, ako se ne pridruži tudi resno delovanje. Če ne dosežemo glavne proge, kar je težko glede konkurence Reke in Trsta, skušajmo vsaj lokalno progo druge vrste. Ta proga bi se morala v Novem Mestu pričeti, a ne na Straži, ker ne gre nikakor prezirati največjo občino na Dolenjskem. Navaja razne številke o dolgosti proge in o troških in pravi, da ozkotirne železnice v Bosni prav dobro zmagujejo dosti veliki promet in se na njih vozi tudi dovolj hitro. Zadoščala bi torej tudi nam taka železnica. Potrebujemo deželne pomoči, da se izdela neobhodno potrební projekt. Za dolenjsko železnico se je ob svojem času v to svrhu dovolilo 5000 gld., ki se bodo vrnili z obrestmi vred. Lepa in rodovitna je belokranjska pokrajina in nadarjeno nje prebivalstvo in mnogo bi se dalo storiti za nje povzdigo, ako dobi železnico. Zdaj pa gine in propada ta pokrajina zaradi pomanjkanja potrebnih občil. V formelnem oziru priporoča, da se predlog izroči finančnemu odseku. Dovolile so se potem nastopne podpore: Društvu za varstvo avstrijskega vinarstva na Dunaji 50 gld.; krajnemu šolskemu svetu pri sv. Ani za zgradbo šolskega poslopja 600 gld.; županstvu v Mo-

„Znaš Črnivec, če nisi strahopetnež, bi ti pomagal. Imam prstan, ki mi daje moč, da zapovedujem hudobnemu duhu. Ubogati me mora, kakor pes svojega gospodarja in povedati mi mora vse, kar ga vprašam. Seveda bi ti moral biti takrat poleg, kadar bi ga klical. To bi se godilo o polnoči. Če nisi babše, pridi danes zvečer k meni.“

„Ne, tega pa ne, Bog vedi v kaki podobi bi se prikazal peklenšček in takega strahu bi jaz ne prestal,“ se odreže žalostno Črnivec, kateremu je šel po vodi zadnji up, da bi se kdaj rešil bradavic, ki so napravile tolik prepad mej njim in mej Pomivnikovo Agato.

Kresonov Jurij je bil pa usmiljen človek in rekel je: „Črnivec, hočem ti na vsak način pomagati, ker te imam rad. Hudobnega duha jaz lahko pokličem, da ga ti niti ne vidiš. Zapovem mu, da pride v kak zakrit prostor, recimo pod poveznjeno kad, in da se ne sme

pokazati. Nekaj ti pa moram venderle še povedati. Kakor fajmoštri ne narede nobenega koraka zastonj, istotako mora biti peklenšček za vsako pot plačan. Prinesi torej s saboj, če prideš, štiri srebrnjake.“

Dolgo je premišljal Črnivec. Naposled je pa obljubil, da pride — bodi kar hoče.

Tisti dan, ko sta se tako pomenkovala Kresonov Jurij in Črnivec, sem čepel vrh Črnivčevega kozolca, privezovaje nanj klopotec, katerega mi je naredil hlapec Marka. In ker se je dotikal ta kozolec Kresonove hiše, sem vse slišal in videl. Popoldne tistega dne sem tudi videl Kresonovega Jurija in Kurentovega Tinčeta pred vaško gostilno. Natihoma sta si nekaj pripovedovala, zraven pa glasno smejala. Kakor vsak otrok, tudi jaz nise m mogel ničesar zamočati in povedal sem, kar sem videl in slišal hlapcu Marku.

ravčah za napravo vodovoda pri sv. Križu 900 gld.; občini Ribniški za napravo bolnice in hiralnice 300 gld.; prvi Vipavski sadjarski zadrugi na Slapu 200 gld. Prošnje Ivana Kebra, Jožefe Rožun, Jerneja Pečnika in paznikov dež. prisilne delavnice so se izročile deželnemu odboru, da jih reši primerno ali pa poroča o njih v prihodnjem zasedanji dež. zbora.

Posl. baron Schwegel poročal je o prošnji letoviškega društva na Bledu, da bi dežela podpirala zgradbo letoviškega poslopja na Bledu. Društvo bi vzelo v to svrhu od kranjske hranilnice 35.000 gld. na posodo proti  $4\frac{1}{2}\%$  obrestim in prosi, da dežela prevzame garancijo za to posojilo.

Posl. Hribar obžaluje, da, kakor rad podpira vsako jednako občekoristno stvar, se vendar ne more pridružiti temu predlogu, ki se mu ne zdi tako nedolžen, kakor ga je slikal poročevalec. Če je hranilnica res letoviškemu društvu tako naklonjena, bi pač pri tako visokih obrestih ne zahtevala še garancije dežele za posojilo in bi pač lahko dejanski pokazala svojo naklonjenost. Govornik obžaluje nadalje, da dežela ob svojem času ni kupila vsega velicega Bleškega posestva. Če bi to bilo deželna last, potem bi pač kazalo kaj investovati, nikakor pa zdaj, ko je posestvo v privatnih rokah. Glede na silne finančne potrebe dežele ne bode glasoval za to, da dežela prevzame to garancijo.

Pri glasovanji je bil vzprejet z večino glasov predlog finančnega odseka.

Posl. Klun poroča imenom finančnega odseka glede pospešitve pridelovanja slame in glede povzdige slamarije na Kranjskem in predlaga: Visoki deželni zbor naj sklene: Deželni odbor se pooblašča, da za slučaj, če bi

visoka naučna uprava pred sestankom prihodnjega deželnega zbora pričela s povzdigo pridelovanja boljše slame in slamarije ter zahtevala deželni prispevek, glede visokosti prispevka sklene z naučno upravo dogovor, oziraje se pri tem na sredstva, ki so mu dovoljena za obrtni pouk. — Predlog se vzprejme.

Isti poslanec poroča imenom finančnega odseka glede ustanovitve čevljarске obrti v Kropi in predlagal. Visoki deželni zbor naj sklene: Deželni odbor se pooblašča, da za slučaj, če se visoka naučna uprava odloči v navedenem smislu vpeljati čevljarstvo v Kropi, istotako dovoli primeren znesek iz deželnega zaklada, in sicer iz sredstev, ki so mu za obrtni pouk na razpolago. — Predlog se je vzprejel brez debate.

Rešile so se nadalje nastopne prošnje: Pazniški vdovi Ani Hiti zvišala se je pokojnina in podaljšala miloščina za nje umobolnega sina, oboje za tri leta. Prošnji županstva v Kostanjevici za podporo za zgradbo šole v Kostanjevici in Črneči vasi in prošnja Jakoba Zrimca za podporo njegovemu sinu za obiskovanje krojaškega učilišča v Ljubljani se izročita deželnemu odboru v primerno rešitev.

Prošnja županstva na Vrhniki za letno podporo 400 gld. za vzdrževanje ondotne bolnice se je po kratki debati odklonila.

Posl. baron Schwegel poročal je glede zdravniške službe v dež. blazniški podružnici na Studencu: 1.) Naj dež. odbor v bodočem zasedanji predloži načrte za reorganizacijo deželne blaznice. 2.) Osebna doklada hišnega zdravnika dr. Pavla Preiniča v blaznici na Studencu se zviša na 320 gld.

## Politični pregled.

Sedaj zborujejo vsi deželni zbori in v nekaterih so bile že prav rezke razprave. Nikjer pa ni nasprotstvo mej strankami tako ostro, kakor v češkem in moravskem

deželnem zboru in to nasprotstvo se je vsled postopanja veleposestniških poslancev še povečalo. Doslej so imeli v češkem deželnem zboru Čehi večino, namreč s

Drugi dan nam je hlapec Marka zmedel vse kosilo. Pravil nam je, kar je po noči doživel in mi smo se smejali, da so nam popadale žlice iz rok. Kako bi se ne smejali. Pravil nam je, da je šel po noči mimo Kresonove hiše in videl Kresonovega Jurija in Kurentovega Tinčeta, ko sta valila veliko zeljnato kad iz kleti v vežo. Ker sem bil radoveden, kaj to pomeni, pravi, malo postojim. Poveznila sta kad, podnjo sta pa dela star suh mačji rep, volovji rog in nekaj starih verig. Takrat pride nekdo proti Kresonovi hiši. Ko sta onadva v veži začula njegove korake, se splazi Kurentov Tinče pod kad, Kresonov Jurij pa gre odpirat vežna vrata. In vstopil je Črnivec. Ravno prav si prišel, mu dè Jurij, bliža se že polunoč. Kar semle stopi in daj mi tiste štiri srebrnjake, kad s m že pripravil. Nato dene Jurij pod kad Črnivčeve srebrnjake in potegne s kredo kolobar krog kadi, trdeč, da je kredo posvečena in da hudobni duh nikakor ne more prekoračiti

tistega kolobarja. Nato izvleče Jurij iz žepa zamazano knjižico in mrmra čudne besede, od katerih so bile razumljive le zadnje: „zaklinjam te pri vseh podzemeljskih močeh, pridi pod to kad“ ter lomi drobne smrekove vejice, mrmraje zopet nerazumljive besede. Pod kadjo pa se prične nekaj gibati, najprvo na lahko in vedno glasneje. Diha — hrope — renči — tuli — ropota z verigami in bije ob kad. In kad se jame dvigati in prikaže se dolg kosmat rep in močan zakrivljen rog. Črnivec postaja bledeji in bledeji, lasje se mu ježé in kolena se šibe. Ko se pa prikaže kosmati rep, takrat pa Črnivec v tek in Jurij za njim. Dohiti ga in vleče ga nazaj, prigovarjaje mu: „Bodi pameten, saj ne sme izpod kadi.“ Nato zarohni Jurij: „Hudobni duh, zaklinjam te, miruj“ in mir je nastal pod kadjo. Črnivcu pa lijo potne kaplje po obrazu in žile mu izstopajo in vtripljejo, da bi mu lahko na deset korakov daljave štel srčne udarce.

pomočjo veleposestnikov. Ti so se zdaj od njih popolnoma ločili in prestopili v nemški tabor, kar se je jasno pokazalo pri razpravi o predlogu, s katerim se je zahtevala ustanovitev posebnega najvišjega sodišča za češke dežele. Takisto, kakor veleposestniki češki, so tudi takozvani konservativni veleposestniki moravski sklenili zvezo z dolgoletnimi svojimi nasprotniki, z Nemci, proti češki manjšini. Tako poštene pa niso gospodje, da bi svojemu članu, ki je deželni odbornik, rekli, naj se odpove, dasi so ga Čehi volili v dež. odbor. O dogodbah v deželnih zborih, v katerih sedijo tudi zastopniki slovenskega naroda, govorimo na drugem mestu. V ostalih dež. zborih cislitvanskih se ni nič zgodilo, kar bi bilo vredno omeniti. — Največ pozornosti obuja prav sedaj v Pragi vršivša se kazenska obravnava proti nekim dozdevnim zarotnikom. Vse kaže, da je ta zatožba zidana na pesek, vsaj dozdej se ni nič takega dognalo, kar bi obtežilo zatožence, pač pa se je narobe dokazalo, da je v obtožnici mnogo neresničnih navedeb, kar je predsednik sodišču dal v zapisnik postaviti. — Na **Ogerskem** je zdaj vsa javna pozornost obrnena na cerkvenopolične homatije. V kratkem se snide državni zbor in tedaj se začne odločilni boj. Vlada zastavlja vso svojo moč in ves svoj upliv, da si zagotovi večino in reši svoje predloge, ali upanja nima dosti, kajti vsak dan izstopi iz vladne

stranke nekaj članov in število njenih nasprotnikov se čedalje bolj množi. Če propade vlada s svojimi predlogi, bo to prebivalcem Ogerske le v korist, ker jih bo obvarovalo preplava židov. — Na **Hrvatskem** zboruje dež. zbor in gospodari, kakor se mu v Pešti ukazuje, Madjarom v korist, Hrvatom na škodo. — Tudi zunaj naše države primerile so se zadnji čas znamenite dogodbe. — V **Srbiji** nastale so velike homatije. Kralj je poklical svojega malovrednega očeta na pomoč, odslovil radikalno ministerstvo, odgodil narodno skupščino, imenoval novo ministerstvo, zaustavil kazensko postopanje proti bivšim, radi kršenje ustave in zakonov toženim ministrom in začel boj zoper radikalno stranko, za katero stoji skoro ves narod. Pri tej priliki se je zopet pokazalo, da srbska kraljevska rodbina ne zasluži sočutja slovanskih narodov. Radikalci se ne bodo iz lepa udali in lahko se zgodi, da bo kralj nekega dne se zbudil kot kralj brez krone in države. — Na **Bolgarskem** sta bila zopet dva rodoljuba obsojena na veliko let v ječo, ker sta ljubila svoj narod bolj kakor narodove zatiralce. — V **Italiji** je vlada sicer zadušila ustanek, ali razmere so še vedno jako napete in sila nevarne. — Na **Francoskem** imajo mnogo opraviti z anarhisti, ki se nikakor ne dajo ugnati v kozji rog, ampak se čedalje predrzneje gibajo.



## Slovenske in slovanske vesti.

(Zdravniška zbornica kranjska.) Deželna vlada kranjska razveljavila je dne 15. maja l. l. vršivše se volitve v zdravniško zbornico, ker niso bile tako razpisane, kakor veleva zakon. Nove volitve se bodo svoj čas razpisale. Pričakovati je, da bodo tedaj slovenski zdravniki složno in jednotno postopali.

(Deželni zbori.) O razpravah v k r a n j s k e m deželnem zboru govorimo obširneje na drugem mestu, iz

š t a j e r s k e g a deželnega zbora pa nimamo kaj poročati. Živahne razprave so posebno v i s t e r s k e m deželnem zboru. Tam bijejo Slovenci in Hrvati trd boj proti preširnim Italijanom. Ali ta boj ni brez uspeha; v jezikovnem oziru sicer še niso ničesar dosegli — hrvatski ali slovenski govori se še vedno ne zapisujejo v zapisnik, hrvatskih in slovenskih predlogov italijanska večina še vedno ne pušča na razpravljanje, — pač pa v

Kresonov Jurij je pa nadaljeval s čudovito resnobo: „Hudobni duh, rotim te pri vseh razbeljenih kotlih najglobokejšega pekla in pri vseh pogubljenih posvečenih in nevednih dušah, da mi poveš brez svojih satanskih lažij, kar te vprašam.“

Pod kadjo pa se prične zopet premikati in renčati in rožljati z verigami, močnejše ko prvič. In kad se giblje, kakor tršica na vodi.

Črnivec je trepetal, ko trepetlika v poletnem viharji. Ko se pa vnovič prikaže kosmati rep izpod kadi, premaga ga strah in izpuli se z silo Juriju iz rok, pustivši mu v rokah kos rokava in vbere jo z čudovito urnostjo skozi vrata na svoj dom.“ —

To nam je pripovedoval tisto opoludne hlapec Marka in dostavil je, da Kresonov Jurij in Kurentov Tinče že od ranega jutra popivata in burke vganjata pri krčmarju Kvedru — seveda za Črnivčev denar.

Še tisto leto se je zgodilo čudo. Tiste osodepolne bradavice, ki so pouzročile Črnivcu toliko bridkih uric, tiste nesrečne bradavice, katerih ni pregnala niti polžja maščoba, niti mačja juha, niti peklenšček sam, tiste bradavice so zginile same brez sledu. Črnivec pa je dobil takoj prvi predpust Pomivnikovo Agato. —

Od tistega časa je minilo štirideset zim in Črnivec je sedaj star že nad sedemdeset let. Pod streho ima malo sobico in v njej štedilno ognjišče, nič večje od klobuka domačega kapelana in na tem ognjišču kuha kavo od jutra do večera. Ni še dolgo temu, kar sem ga obiskal in vprašal, kako da je preganjal bradavice. Britko se je nasmehnil in dejal je: „Hotel bi, da imam še danes bradavice. Rešen bi bil Agate, ki mi je neusmiljena pokora že na tem svetu.“

Manovič.

gospodarskem. Po desetletnem prizadevanju je dež. zbor sklenil odpustiti isterskim kmetom ves zemljiško-odvezni dolg, z vsemi obrestmi, ki so narasle tekom let. in z vsemi troški za rubežni. To je za isterskega kmeta velikanska olajšava in iz srca moramo čestitati isterskim slovanskim poslancem, da so to dosegli. — V goriškem deželnem zboru so razmere bolj zaspane. Slovenski poslanci so se šele letos jeli gibati nekoliko živahneje. Zahtevali so, naj se sestavljajo zapiski porotnikov tako, da bo tudi dovolj slovenščine zmožnih porotnikov, tako da slovenski zatoženci ne bodo prišli pred italijanske porotnike, ki so njih politični sovražniki. Slovenci so tudi zahtevali, naj da dežela društvu „Sloga“ tisoč goldinarjev letne podpore za ustanovitev slovenske obrtne šole v Gorici. Italijani se temu predlogu zelo protivijo in bodo najbrž zahtevano podporo odrekli. — V koroškem deželnem zboru bile so ostre razprave zaradi ceste čez hollenburški klanec. Celovski okrajni glavar priredil je pred kratkim na troške občin dež. predsedniku Schmidtu pa v čast neko slavnost. Posl. Einspieler je v tej stvari govoril, a nemški poslanci so ves čas upili, teptali z nogami in dražili poslanca, da ni mogel končati govora. Pričakovati je, da se ta stvar spravi v državnem zboru v pogovor.

**(Za vinorejce.)** V mesecih od marcija pa do novembra vzprejme se v vinorejski šoli v Mariboru in na trsovnici v Borlu po 12 viničarjev v poučevanje. Poleg brezplačnega pouka o vseh strokah vinoreje, dobi vsak teh učencev po 4 gld. 50 kr. na mesec za delo, katero opravlja.

**(Lepe šolske razmere.)** Ne samo na Koroškem, nego tudi na Štajerskem kažejo se čudne razmere na slovenskih šolah. Pri Sv. Petru pri Radgoni poučuje na slovenski šoli učitelj, ki baje še slovenski ne zna!

**(Potrjeni deželni zakon.)** Cesar je potrdil načrt zakona glede spremembe deželnozborskega volilnega reda za vojvodino Kranjsko, kakor ga je sklenil deželni zbor kranjski.

**(Nova kmetijska podružnica.)** V Št. Juriji pri Kranji se je ustanovila podružnica c. kr. kmetijske družbe ter je začela poslovati z novim letom.

**(Draga na Koroškem.)** Na Kočevskem je občina Draga; mislilo se je, da je brezdvombeno že zgubljena za Slovenstvo. Ponemčevalo se je tam hudo; — v šoli

je gospodovala nemščina in delalo se je na to, da bi se v cerkvi glasila časih po nemško božja beseda. — A vrli tamošnji rojaki ljubijo svojo materinščino, drago dedščino svojih očetov, in da pokažejo svetu, kako hočejo ostati Slovenci, zložili so za družbo sv. Cirila in Metoda stotak in vpisali svojo občino kot pokroviteljico. Vzpričo temu koraku se pač slovenščina ne bode mogla izpodriniti iz šole, toliko manj iz cerkve! Živeli zavedni občani!

**(Novo bralno društvo.)** Rodoljubi pri Sv. Tomažu nad Veliko Nedeljo snujejo svoje bralno društvo. Namestništvo v Gradci je že pravila potrdilo. Dne 4. februarja vršil se bode ustanovni shod združen s primerno veselico. Občinstvo se za novo društvo zelo zanima.

**(Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Škofjo Loko in okolico)** je ustanovljena. Osnovni shod podružničin je bil v nedeljo dne 21. januarja ob 4. uri popoldne v prostorih Škofjeloške čitalnice.

**(Za novo ustanovljeno bolnico)** usmiljenih bratov v Kandiji dajal bode mestni zastop Novomeški vsled sklepa zadnje seje vsako leto po 100 gld. podpore. Želeti je, da bi tudi druge dolenjske občine posnemale ta izgled.

**(Volitve v trgovinsko in obrtnijsko zbornico goriško.)** ki so se vršile te dni, so končane. Zmagali so tudi letos Lah, kajti imeli so v rokah škarje in platno, da so delali, kar so hoteli. Sluge Goriškega magistrata postopale so vseskozi nezakonito; vsako sredstvo je bilo dobro, da so glasove polovili ali pa spravili jih v izgubo. Cela vrsta Slovencev ni dobila niti glasovnic, a redko kdo ima toliko srčnosti, da bi šel prepirati se z oblastno magistratovo gospodo. — Z druge strani pa vsi Slovenci še niso storili svoje dolžnosti, veliko je še nevednih, veliko strahopetnih, veliko odvisnih, ker se ne znajo postaviti na samostalne noge. Veliko slovenskih glasov bilo je neveljavnih zaradi formalnih pogrškov proti jako zvito sestavljenemu volilnemu redu. — Goriški Slovenci so letos naredili v tem oziru prvi resen poskus; ako se ta ni posrečil, se ni čuditi. Za zdaj bodi že to dosti, da se je sploh začelo delovati pri teh volitvah, kajti polagoma Slovenci moramo dobiti zbornico v svoje roke. In ker zbornica voli dva deželna poslanca, dobimo tudi v deželnem zboru popolno večino, da bo veljaven tudi brez Lahov.



## Razne vesti.

**(Tatinska spremljevalca.)** Te dni zapustil je kočar Josip Škerl iz Ježice nekoliko vinjen gostilno Marije Agnola na Viči. Na cesti pridružila sta se mu dva neznanca človeka ter ogovorivši ga z besedami „Oče, težko greste, vam bova pomagala“ primeta ga vsak za jedno roko in ga tako spremita proti Glincam, kjer je nameraval kupiti kravo. Čez kakih pet minut spustita Škerla ter se odstranita. Sedaj pa je tudi Škerl zapazil, da mu

manjka molitvenik, v katerem je imel 15 papirnatih goldinarjev in robec, v katerem je bilo zavezanih 11 srebrnih goldinarjev. Tatvina sumljiva sta dva delavca, ki sta se v gori omenjeni gostilni grela, ko je Škerl štel svoj denar ter se skoraj istodobno ž njim odstranila iz gostilne. Oblastvo je tatovoma že na sledu.

**(Zgodnja Velika noč.)** Letos bode Velika noč izredno zgodaj, namreč že 25 marca, to je samo za tri



dni pozneje, kakor more sploh biti. Po določilih Nicejskega koncilija sme pasti namreč Velika noč najbolj zgodno na dan 22. marca, ako je dan 21. marca polna luna in je ta dan sobota. V našem stoletju je bilo to samo jedenkrat, 1. 1818. in se bode ponovilo zopet šele leta 1970.

(Lastnega sina ustrelil) je po naključji poljski čuvaj Anton Zorgo v Ronkah. Vrnivši se te dni zvečer domov, položil je svojo puško v sobi na tla. Puška se je po nesrečnem naključji sprožila in je kroglja zadela v desno nogo 13letnega sinčka čuvajevnega, ki je ravno izvrševal svojo šolsko nalogo. Nesrečnega dečka so prepeljali v Goriško bolnico, kjer je po zvršeni operaciji umrl.

(Nevesta brez rok.) V Verviersu poročila se je te dni nemška brezročna umetnica Elizabeta Kunneich z nekim podjetnikom. Nevesta podpisala je s trdno „nogo“ poročni list in ji je pri cerkveni poroki duhovnik nateknil poročni prstan na četrti prst leve noge.

(Hiše iz pepela.) Znano je, da se je pepel uporabljal že dlje časa pri zgradbah za zidanje lahkih sten. Zdaj pa je stavbinski mojster Wagner v Limburgu na Nemškem zgradil celo večnadstropno hišo iz pepela. Vse zidovje je izgotovljeno iz pepela brez peska in so tudi tla v posamičnih nadstropjih iz neke p pelne zmesi narejena. Ta iznajdba utegne marsikatero dozdej malo vredno tvarino, kakor pepel, šuto in jednake stvari pripraviti do večje vrednosti in dati zaslužka mnogim ljudem pri izdelavanju teh tvarin.

(Vojaške vesti) Letos bodo poklicani k orožnim vajam izmed domobrancev: 1.) tisti, ki so bili potrjeni leta 1893., 1890. in 1888.. 2.) tisti iz let 1886., 1885., 1884., 1883., in 1882., ki niso bili pod orožjem več kot 16 tednov; 3.) potrjeni iz leta 1892. in 1891., ki niso bili pri vajah več kot 8 tednov; 4.) potrjeni iz leta 1889. in 1887., ki se niso vežbali več kot 12 tednov; 5.) rezervisti iz leta 1883., kateri so prišli letos v do-

mobranstvo; 6.) domobranci dopolnilne rezerve iz leta 1893., 1890. in 1887., ki niso služili več kot 8 tednov in oni iz leta 1891. ter 1892., kateri še niso bili nikdar pri vojaških vajah.

(Izseljevanje v Ameriko pojema.) V jednom zadnjih tednov je z 41. parniki prišlo v Novi Jork samo 2494 potnikov, dočim se je v istem tednu lanskega leta tam izkrcalo 18800 potnikov, torej 16306 oseb več. To izdatno število je dokaz, da so delavske razmere v Ameriki jako slabe. Pred kratkim se je poročalo, da se je v mnogih ameriških tovarnah delo zopet pričelo, a novejša poročila javljajo, da je delo zopet jenjalo. Še delujoči delavci dobijo komaj polovico toliko plače, kakor lansko leto v tem času. Delavsko ljudstvo je silno zbegano in trpi veliko pomanjkanje.

(Štrajkujoči krčmarji.) V mestu Koprivnica na Hrvatskem in v selih Novigrad, Virje, Gjurgjevac, to je v celi lepi in rodovitni Podravini so vsi krčmarji zaprli svoje krčme. Uzrok temu je, da je neki židov iz Pečuha vzel v najem od madjarske vlade dac za tri leta in zahteva od krčmarjev, da smejo točiti samo ono pijačo, katero jim bode prodajal on. Ljudje, ki so prihajali na somenj, so se čudili, da daleč na okrog ni nobena krčma odprta in niso za dobre novce mogli ničesar dobiti. Nekateri so celo trdili, da je temu kriv novi denar, za kateri se v krčmi ne dobi ničesar.

(Petindvajsetletnica poštne dopisnice.) Letos je petindvajset let, odkar se je uvedla avstrijska iznajdba, to je poštna dopisnica, katero so pozneje vzprejele vse države. Samo v tostranski državni polovici se do sedaj porabi na leto blizu 100 milijonov dopisnic, na tisoče milijonov pa v vseh državah sveta. In pri tem ni nič trpelo število pisem. Danes so skoro vse države vzprejele avstrijski vzorec poštne dopisnice, ki zmagonosno praznuje svojo petindvajsetletnico.

## Poučne stvari.

### Jabolčnik in hruškovec se da z mlekom čistiti.

Na 100 l tolklje vzemi 1 l sladkega mleka brez smetane ali vrhnje in vlij ga mej neprestanim mešanjem pijače v sod. Čez 8—10 dnij bodeš pretočil prav dobro čisto in ukusno pijačo — seveda, če je bil sod zdrav in pijača nepokvarjena.

### Ozebli grebeni

V mrzlih in vetrovnih krajih kuretini dostikrat ozebejo grebeni. Dobro je torej zlasti ob hudem in mrzlem vetru kuretino v hlevu imeti ter jo dobro krmiti, kuretina pa, kateri so grebeni že ozebli, se naj loči od druge, da ne kluva. Ozebli grebeni pa se naj mažejo s tekočino, ki se naredi od žafranovega izvlečka, kafe in trpentina. Tako se greben zopet ozdravi in če tudi je nekoliko modrikast, se vender to s časoma izgubi, zlasti, ako se večkrat namaže. Maže se pa najložje z mehkim čopičem.

### Nov način, kako prati perilo.

V mestih, kjer se veliko perila nabere, a tekoče vode ni tolikanj na razpolaganje, kakor na kmetih, perice rabijo sodo, da ž njeno pomočjo hitreje in lepše opero perilo. Soda pa je jako ostra stvar in perilo se

kmalu jame trgati, če je bilo prano s sodo. Sedaj pa so izumili nov način pranja, ki se baje izvrstno obnese, a nima nikakih škodljivih posledic za perilo. Razstopiti je

### Za kratek čas.

Oče: „Čemu se pa toliko dereš?“

Sinček: „Mati so me topli, pa so rekli, da nič ne veljam.“

Oče: „Prav so imeli.“

Sinček: „Pa so tudi rekli, da bodem tak malo-pridnež, kakor oče.“

Potokar: „Skrbi me, kako bom ta šesti polič vina doli spravil?“

Zalokar: „Kdo te sili, da ga moraš izpiti?“

Potokar: „Zdravnik mi je rekel, da moram zmirom več vina piti, ko piva. Danes sem pa že pet poličev piva izpil, torej moram vina šest poličev.“

## Tržne cene v Ljubljani

dne 3. februarja t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povojen, kgr.	—	64
Rež,	6	—	Surovo maslo,	—	80
Ječmen,	6	—	Jajce, jedno	—	08
Oves,	6	70	Mleko, liter	—	10
Ajda,	8	—	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	5	60	Telečje	—	54
Koruza,	5	40	Svinjsko	—	54
Krompir,	2	20	Koštrunovo	—	40
Leča,	13	—	Pišanec	—	55
Grah,	13	—	Golob	—	18
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	—	357
Maslo, kgr.	—	98	Slama,	—	3 05
Mast,	—	68	Drva, trda, 4 metr.	—	6 80
Špeh frišen	—	58	" mehka, 4 "	—	5

## Usnjarskega učiti

vzprejme 15 let starega dečka, kateri ima k temu obrtu veselje

### Fran Knaflič

Šmartno pri Litiji. (4—1)



*Sel. Kneipp*

Neobhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

## Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odredi kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirrediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—6)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

## Mladenič

14 do 16 let star, kateri bi imel vse selje, priučiti se kijučavniške obrti, vzprejme se takoj na deželi blizu Ljubljane. — Naslov pove upravnistvo „Rodoljuba“. (1—2)

## „NARODNA TISKARNA“

priporoča po nizkej ceni

## VIZITNICE

v elegantnej obliki.



Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

## Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—2)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigljava opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.